

ПРАВИЛА ВИПРОБУВАНЬ МИСЛИВСЬКИХ СОБАК ЛЯГАВИХ ПОРІД ПО ПОЛЬОВІЙ, БОРОВІЙ ДИЧИНІ ТА ВАЛЬДШНЕПУ.

Метою випробувань є визначення оцінки лягавих собак за робочими якостями і готовності їх до полювання.

I. Загальні положення.

1.1. Випробування собак проводяться індивідуально з баловою оцінкою кожного елементу роботи, як у закритий, так і у відкритий для полювання час по вільній птиці в умовах, максимально наближених до полювання.

При випробуваннях по польовій дичині допускається використання вирощених у вольєрах птахів (для фазанів бажано тільки півні віком 1 рік і більше, які в змозі літати), які випускаються в угіддя напередодні.

До випробувань допускаються собаки у віці від 8 місяців до 10 років, які мають свідоцтво про походження (родовід) та оцінку екстер'єру не нижче «добре». При випробуваннях собак, які не мають оцінки екстер'єру, суддівська комісія повинна визначити оцінку їх екстер'єру.

До випробувань не допускаються хворі собаки, пустуючи, щенні та вагітні суки. Заборонено використання електронних засобів примусу собак.

Змагання проводяться, як **одиначні**, так і парні, за окремими «Положеннями про змагання».

1.2. Під час випробувань враховується й оцінюється робота собаки не тільки по основній, але й по іншій зустрінутій дичині, по якій спрацювала собака. Незнайомство собаки з іншими видами дичини не знижує оцінки його роботи по основному виду, якщо ведучий попередив про це експертну комісію до початку випробувань.

1.3. Випробування по кожному виду дичини проводяться за окремою шкалою розцінок.

II. Елементи роботи лягавого собаки

(відповідно до граф оціночної таблиці).

На випробуваннях виявляються і оцінюються:

-чуття ;

-пошук з розподілом на **швидкість та манеру**; при роботі по сірій куріпці , фазану, вальдшнепу та **боровій** дичині замість «манери пошуку» вводиться елемент «майстерність пошуку»;

-потяжка, стійка, підводка;

-типовість стилю, який включає **типовість ходу, стійки, потяжки та підводки**;

Натаска з розподілом на постановку та слухняність.

2.1. Чуття – здатність собаки знаходити дичину за допомогою органів нюху.

Примітка: - наскоки на дичину «за вітром», у «напів-вітру» при оцінці чуття до уваги не приймаються і розцінка чуття за це не знижується;

- впевнена слідові робота по відбігаючій птиці зі всіма елементами при певних умовах може бути розцінена як залікова.

2.2. Швидкість пошуку – здатність собаки показати енергійний та рівний хід, який він не сповільнює під час іспиту. У залежності від умов місцевості та наявності свіжих слідів дичини собака може змінювати швидкість ходу.

2.3. Манера пошуку – найкращим визначається пошук «човником», при якому собака обшукує місцевість, ідучи на паралелях, перетинаючи перпендикулярно напрямку руху ведучого, який йде проти вітру. Паралелі пошуку повинні відстояти одна від одної на відстані, на якій собака може причуяти дичину, і віддалятися рівномірно в сторони від ведучого на сорок та більше метрів, в залежності від характеру місцевості та наявності дичини. При цьому собака не повинен втрачати контакт з ведучим. Неспроможність собаки в залежності від умов самостійно скорочувати чи розширювати пошук в сторону від ведучого є недоліком. Правильний пошук можна вимагати на відкритих місцях з поодинокими кущами. На місцях, що поросли кущами та густими чагарниками, собака повинен скорочувати пошук, щоб не втрачати контакт з ведучим. При боковому вітрі, відносно напрямку руху ведучого, добре поставлений собака самостійно змінює кут напрямку пошуку. Бажано, щоб за вказівкою ведучого собака скорочував ширину та змінював напрямку пошуку, що забезпечить успішне наведення його на дичину, яка перемістилась. Швидкість та правильність пошуку залежить також від сили та постійності вітру.

2.4. Майстерність пошуку (визначається при іспитах по сірій куріпці, фазану, борові дичині та вальдшнепу) – доцільність в роботі собаки, яка забезпечує знаходження дичини у будь-яких умовах. На відкритих угіддях – доцільний пошук класичним «човником» з паралелями в сторони на сорок та більше метрів у залежності від характеру місцевості та кількості дичини без втрати контакту з ведучим. Правильний пошук можна вимагати на відкритих місцях з поодинокими кущами. На місцях, що густо поросли кущами, чагарниками чи деревами, собака повинен скорочувати пошук, щоб не втрачати контакт з ведучим. При боковому вітрі, стосовно напрямку руху ведучого, добре поставлений собака самостійно виправляє свій рух перпендикулярно до зустрічного вітру. Бажано, щоб за вказівкою ведучого собака скорочував ширину та змінював напрямку пошуку, що забезпечить успішне наведення його на птицю, яка перемістилась. Швидкість та правильність пошуку залежить також від сили та мінливості вітру. Собака повинен старанно обшукувати типові місця, використовуючи, як чисто «верхову» (повинен вміти використовувати повітряні течії для причування безпосередньо самої дичини), так і в разі необхідності «слідову» роботу (бажана короткочасна перевірка сліду відбігаючої птиці в напрямку джерела запаху дичини). При роботі по фазану (особливо півням), боровій дичині допускається тривала робота по сліду, яка повинна закінчитись стійкою і підйомом птиці на крило. Собака повинен вміти змінювати свій напрямку руху в залежності від напрямку руху ведучого. Швидкість ходу при пошуку повинна відповідати силі чуття – собака не повинен пропускати дичину. Бажано, щоб при роботі в густих заростях собака, який причував дичину,

увійшов безпосередньо у густі зарості і по команді підняв птаха на крило. Коли дичина втікає, бажано, щоб собака обійшов її і подав на ведучого.

Майстерність пошуку собака набуває в процесі полювання та натаски. Найвищим проявом майстерності при роботі у густих заростях є анонс – самостійне повернення собаки, яка працює поза зором ведучого з подальшим «запрошенням» його рухатись за собою до знайденої дичини.

2.5. Потяжка – насторожене просування собаки у напрямку причутої дичини чи її сліду (місця сидіння), починаючи з моменту зміни швидкості та напрямку ходу до моменту стійки, чи самостійний перехід з **потяжки** знову на пошук, який супроводжується відміткою місця сидіння дичини. Потяжка повинна бути впевненою, чіткою, без тиску на дичину, щоб не підняти її на крило. Враховуються всі потяжки, в т.ч. і ті, які не закінчились стійкою. Відсутність потяжки не може бути перешкодою при оцінці собаки на диплом.

2.6. Стійка – основна типова ознака роботи лягавих собак. Стійкою називається зупинка собаки у напруженій позі перед дичиною, яку вона причуяла. Собака повинен робити стійку безпосередньо по дичині, а не по місцю її сидіння. Стійка цінується напружена, впевнена, без самостійного просування собаки до підходу ведучого і подачі ним команди на підйом. Коли птиця відбігає, собака може самостійно просуватись за відбігаючою дичиною, але при цьому не повинен підняти її на крило. При оцінці стійки враховуються всі стійки, зроблені ним під час іспитів.

2.7. Підводка – просування собаки зі стійки за командою ведучого для підйому птиці на крило. Це один з вирішальних моментів роботи лягавих, що забезпечує успішне добування дичини. Цінується підводка легка (за першою командою), швидка й упевнена, прямо на дичину. Підводка визначається з моменту посилу собаки ведучим зі стійки до підйому птиці на крило. У момент зльоту дичини собака повинен самостійно зупинитись. Якщо в кінці підводки дичини не виявилось, собака може знову перейти на потяжку, продовжуючи допрацьовувати птицю, яка відбігає. В залежності від обставин підводка повинна бути: плавною зі швидкістю ходу ведучого при дальній роботі; швидкою – при короткій роботі. При роботі «впритул» (собака стоїть над самою птицею) собака може далі не просуватись – за це не слід знижувати розцінку за підводку. Оцінюються всі підводки, зроблені собакою під час іспиту.

2.8. Типовість стилю – злагодженість, краса усіх рухів і прийомів у роботі, властивих кожній з порід лягавих собак. Оцінюються стиль ходу, стиль стійки, стиль потяжки та підводки.

2.8.1. Стиль ходу – елементи руху собаки, властиві кожній породі, але при цьому цінується енергійний, легкий, плавний (без підкидання заду) галоп, з головою, **на рівні спіни чи вище, для пойнтерів - з піднятою вище рівня спини.**

Примітка: висота трав'яного покриття і сила вітру визначає рівень несення собакою голови, але у будь-якому випадку бажано, щоб ніс собаки був направлений «у поле», а не до землі – собака повинен вловлювати повітряні течії, тримаючи поле на чутті.

2.8.2. Стиль стійки. У стійці цінується породна типовість, виразність, напруженість, незмінність пози. **Для сетерів можлива лежача стійка.**

2.8.3. Стиль потяжки та підводки – для всіх порід лягавих собак бажані пристрасні, яскраво виражені, енергійні потяжки та підводки.

2.9. Натаска (складається з постановки та слухняності)—результат виховання, що визначає підготовку собаки до полювання і дає можливість керувати його природною здатністю відпрацьовувати запах дичини, використовуючи набуті навички. До числа необхідних навичок відносяться уміння собаки:

-ходити поруч з ведучим на повідку , **бажано й** без нього;

-виконувати команди ведучого «до мене», «лежати/**сидіти**», як на короткій, так і на дальній від ведучого відстані;

-зупинятися на місці при зльоті птиці самостійно чи за командою, і що особливо важливо – після пострілу.

Собака не повинен проявляти боязливості зльоту дичини і пострілу.

2.9.1. Постановка – самостійна, доцільна поведінка собаки по всьому комплексу випробувань при постійному і повному контакті з ведучим.

2.9.2. Слухняність – швидке і безумовне виконання собакою всіх команд ведучого, які він віддає голосом, свистком чи жестом, поблизу чи на відстані.

III. Оціночна таблиця за шкалою максимальних балів при роботі по польовій, боровій дичині та вальдшнепу.

Ч	П	Е	Т	Н										
л	е	п			Швидкість	Манера пошуку	Потяжка	Стіяка	Підводка	Ходу	Стіяки	Потяжки та	Постановка	Слухняність
м	о	в			10	10	5	5	10	5	5	5	10	10
е	в													100
25	н	і												

IV. Умови та вимоги при суддівстві.

5.1. Регламентуючі бали для присудження дипломів:

№ п/п	Роботи	Обов'язкові регламентуючі елементи роботи лягавих собак	Диплом		
			I ступеня	II ступеня	III ступеня
1	Загальний бал	не менше, у т.ч.:	80	70	60
2	За чуття,		20	18	16
3	За стійку.		4	4	3
4	За стиль.		14	14	12
5	За натаску (сумарно) у тому числі:		14	14	12
	- за постановку ;		7	7	6
	- за слухняність.		7	7	6

Примітка:

- за роботу по польовій дичині, яка була вирошена у вольєрі і випущена напередодні випробувань

присуджується диплом не вище II ступеню - при осінніх іспитах по сірій куріпці і роботі по групі з кількох птиць, але не по крупному виводку, присуджується диплом не вище II ступеню

- при іспитах по перепіліці при роботі по групі птиць з трьох та більше птиць присуджується диплом не вище III ступеню

4.2. Для виявлення мисливських якостей собаці надається до 1 години, на протязі якої він може мати до трьох зустрічей з дичиною, незалежно від того, одиночна це птиця чи група птахів(виводок), при цьому собака повинен зробити дві

залікові чітки роботи зі стійкою, одна з яких дає можливість визначити чуття для

розцінки на диплом. **На Всеукраїнських змаганнях кількість залікових робіт визначається окремим Положенням про проведення змагань.**

При необхідності суддівська комісія може надати додаткову зустріч з дичиною.

Примітка:

-робота собаки верхнім чуттям по відбігаючій на вітер птиці з декількома стійками, за якої б не було відстані до зльоту дичини, може бути зарахована як залікова при наявності твердої стійки безпосередньо по птиці та підйому її на крило;

-слідова робота по відбігаючій на вітер птиці переважно нижнім чуттям з декількома стійками, за якої б не було відстані до зльоту дичини, може бути зарахована як залікова при наявності твердої стійки безпосередньо по птиці та підйому її на крило

- наскоки на дичину «за вітром», «у пів-вітра» і «пусті стійки» у число гарантованих робіт по дичині не входять;

*-при роботі протягом **першої хвилини** недоліки, які впливають на розцінку чуття (пусті стійки, спорювання, пропуск чи зіштовхування дичини), не враховуються;*

Випробування собаки необхідно проводити тільки при напрямку ходу ведучого проти вітру.

Під час випробування собака повинен знаходитись в роботі не менше **10** хвилин без перерви на відпочинок. **Допускаються переходи з місця на місце.**

Перевірка реакції собаки на холостий постріл при роботі по першій відпрацьованій дичині обов'язкова.

Перед пуском собаки у пошук експертна комісія перевіряє елементи слухняності собаки, а саме: ходіння собаки поруч з ведучим на повідку, бажано без нього, команди «лежати/сідати», «до мене».

У дипломі, який отримала собака при заліковій роботі, вказується тільки той вид дичини, по якій розцінено чуття.

V. Собака знімається з іспиту без оцінки із зазначенням причин зняття у разі:

5.1. Відмови йти в пошук протягом 2 хвилин .

5.2. Ходу кроком чи на потяжці протягом 5 хвилин .

5.3. Не проявлення чуття:

- зіштовхування чи пропуски дичини (підйом дичини на крило позаду собаки) проти вітру в межах мінімальних вимог за чуття без її причуювання (допускається один пропуск при роботі по перепільці);

*- трьох (пустих) стійок з посилом без підйому птиці або трьох призупинок більше **15 сек.** без підйому птиці .*

5.4. Трьох стійок з посилом **чи без** по дрібних не мисливських пташках.

5.5. Відсутності належної слухняності, що не дає можливості проводити іспит.

5.6. Не повернення до ведучого після переслідування зайця понад 5 хв.

5.7. Переслідування птиці після її підйому на крило на відстань понад 10 метрів від місця де собаку застав її зліт.

5.8. Боязливого ставлення до пострілу чи вильоту дичини з відмовою йти у подальший пошук.

5.9.Невиконання ведучим розпоряджень суддівської комісії.

5.10.Появи ведучого у нетверезому стані, використання ним ненормативної лексики.

5.11.За бажанням ведучого і з дозволу суддівської комісії.

5.2. Іспити не проводяться:

5.2.1. При температурі повітря вище 30°C.

5.2.2. При сильному поривчастому вітру, або відсутності вітру (повний штиль).

5.2.4. При затяжному дощі та зливі.

5.2.5. До сходу та після заходу сонця.

VI. Орієнтовна шкала оцінок при іспитах лягавих собак (в умовах близьких до ідеальних).

Чуття			
1	2	3	4
Вимоги для отримання найвищого балу	Найвищий бал	Недоліки, що знижують оцінку	Орієнтов. бал знижки
Собака безпомилково відпрацював усіх зустрічних птахів, що були в межах його можливостей причуювання дичини. З потяжкою чи без такої, без роботи по сліду, з високо піднятою головою (в залежності від породи). З підйомом птиці на крило, чітко по носу, з підводкою у ноги чи кидком, але по прямій на птицю.	25	Пуста стійка з посиленням Згідно п.п..5.3.3 - три пусті стійки, зштовхування пропуск птиці, (дозволяється один пропуск при роботі по перепілці). Часте опускання голови під час пошуку, з обнюхуванням слідів, стійка низом на слід. Доопрацювання низом по сліду - (окрім роботи по фазану).	4 за кожний випадок Знімається зі змагань. 3 3 за кожний випадок

		<p>Підйом птиці не по носу (більш 2 м).</p> <p>Собака сходить зі стійки, переслідуючи птицю, що біжить, з подальшою стійкою (стійками) з підйомом дичини по команді ведучого – зараховується за одну роботу і бали не знімаються.</p> <p>Якщо птиця не відпрацьована, ведучий має право відвести собаку на відстань 20-30 метрів від першої стійки и знов його пустити .</p> <p>Собака після втрати дичини, робить коло та знов причуявши птицю, стає в стійку та по команді ведучого піднімає птицю.</p>	<p>2 за кожній випадок</p> <p>3 за кожній випадок</p> <p>1 за кожній випадок</p>
--	--	--	---

		<p>Теж саме, але підйом птиці без стійки.</p> <p>Призупинка собаки (після перевірки чи без такої) з повилюванням хвостом чи без такого не більш 10 секунд без підйому птиці</p> <p>Теж саме більше 15 секунд</p> <p><i>Згідно п.п. 5.3.</i> Собака, що працює на потяжках більше 5 хвилин</p> <p><i>У випадку роботи собаки без зходу зі стійки та підйом птиці стався при підході ведучого самотійно, бали за неточну вказівку птиці не знімаються.</i></p> <p>Робота (стійка) по не мисливським птахам.</p>	<p>2 за кожній випадок</p> <p>2 за кожній випадок</p> <p>4 за кожній випадок</p> <p>– знімається зі змагань</p> <p>1 бал</p>
--	--	--	---

		Згідно п.п. 5.3.4. три роботи(стійки) по не мисливським птахам.	– знімається зі змагань
--	--	--	----------------------------

2. ШВИДКІСТЬ ПОШУКУ

Вимоги для отримання найвищого балу	Найвищий бал	Недоліки, що знижують оцінку	Орієнтов. бал знижки
1	2	3	4

Вищим балом оцінюється пошук швидким, енергійним, легким і рівним галопом, що не змінюється під час випробувань (мінімальний час роботи собаки на такому ході – 10 хвилин).	10	Швидкий, але недостатньо енергійний галоп.	1
		Швидкий, але недостатньо рівний, аритмічний галоп.	2
		Хід достатньо швидким галопом з рідкими переходами на рись.	3
		Хід в'ялим галопом з частими переходами на рись.	4-5
		Хід в основному риссю з рідкими переходами на галоп.	5-6
		Хід тільки риссю.	6-7
		Хід тихою риссю з переходами на шаг.	8-9
		Хід кроком або на потяжках протягом 5 хвилин – собака знімається з іспитів.	

3. МАНЕРА ПОШУКУ

Вищим балом оцінюється пошук «човником» на правильних паралелях, перпендикулярних напрямку вітру, шириною від 40 та більше метрів (в залежності від умов), на відстані не далі 20 м. по прямій від ведучого, без заворотів всередину, пропусків не обшуканих місць, без проходів позаду ведучого, без повторного обшуку пройдених місць.	10	Пошук в основному правильний, але з рідкими заворотами всередину.	1
		Пошук в основному правильний, але з рідкими заворотами всередину та повторним обшуком пройдених місць.	2
		Пошук в основному правильний, але на відстані більше 20 м. переду ведучим (в залежності від відстані).	2-3
		Пошук в основному правильний, але собака не змінює його ширину в залежності від умов іспиту чи команд ведучого.	2-3
		Пошук в основному правильний, але з частими проходами по обшуканих місцях і заворотами всередину.	3-4
		Пошук нерівномірний (в один бік) з пропусками не обшуканих місць.	4-5

		Погано розроблений пошук з частими заворотами в середину, проходами позаду ведучого, пропуском не обшуканих місць, нерівномірний.	5-6
		Пошук безсистемний, некерований.	7
		Пошук вузький, коло ведучого.	8-9

4. МАЙСТЕРНІСТЬ ПОШУКУ (при роботі по сірій куріпці , фазану, вальдшнепу тетеруку)

Собака проявляє вибірковість при роботі: на відкритих місцевостях користується повітряними течіями, шукає «човником» незалежно від напрямку ходу ведучого, співвідносить швидкість ходу з можливостями свого чуття, чітко, впевнено відпрацьовує птицю, що біжить, незалежно від напрямку вітру; ретельно обшукує характерні місця і пропускає нетипові; вміє обійти птицю, що біжить, і подати її на ведучого. У густих заростях працює в межах зору ведучого та в повному контакті з ним; проявляє анонс при роботі в густих місцях. Ціниться комбінована манера причуювання дичини, як верхова, так і слідова яка вкрай необхідна в густих заростях щоб відпрацювати відбігаючу птицю.	10	На відкритих угіддях недостатньо чітко шукає «човником» (в залежності від ступеня виразності).	1-5
		Собака з однаковими зусиллями шукає, як в характерних, так і в нехарактерних місцях.	3-4
		Собака залишає характерні місця і затримується в нехарактерних.	5-6
		Пошук в густих заростях не на зустріч ходу ведучого, або не вміння користуватись вітром при русі ведучого на «вітер».	2-3
		Невміння собаки користуватись слідом, або надмірне захоплення слідовою роботою.	3-4
		У густих заростях пошук залишається широким, собака зникає з поля зору ведучого.	4
		Пошук некерований, безсистемний, або дуже вузький.	6-9

5. ПОТЯЖКА

Потяжки чіткі, впевнені, поступово сповільнюючі при наближенні собаки до дичини чи місця її сидіння. Примітка: -враховуються всі потяжки, у т.ч. ті, що не закінчуються стійкою;	5	Потяжка коротка чи недостатньо чітка.	1
		Потяжка невпевнена.	2
		Потяжка мало виражена.	3-4

<p>-при роботі в густому чагарнику чи лісі, якщо собака відпрацював дичину зі стійкою поза зору експертної комісії(не вдалося бачити жодної потяжки), в цьому випадку потяжка розцінюється 4 балами.</p>		<p>При повній відсутності потяжки бали не виставляються.</p>	<p>н/п</p>
<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	<p>4</p>
<p>6. СТІЙКА</p>			
<p>Усі стійки тверді, зроблені безпосередньо по дичині, без самостійного просування собаки в сторону птиці до команди ведучого. Примітка: самостійне просування за птицею, що біжить, але без її підйому на крило, не знижує оцінку за стійку. Оцінюються всі стійки собаки, зроблені під час іспитів.</p>	<p>5</p>	<p>Стійка по дичині, що не біжить, з самостійним просуванням собаки при підході ведучого до неї впритул(від 0 до 5 метрів). Стійка по дичині, що не біжить, з самостійним просуванням собаки до підходу ведучого(від5до10 м). Коротка стійка(призупинка) по птиці, яка явно не біжить, за 10 м. до ведучого після якої собака самостійно піднімає дичину на крило.</p>	<p>1 2 3-4</p>
<p>7. ПІДВОДКА</p>			
<p>Підводка впевнена, зі швидкістю, яка відповідає ситуації; точно направлена на птицю; без затримок, що не дає птиці можливості відбігти; собака повинен перейти на підводку за першою командою ведучого. Примітка: - підводка із заворотом на ведучого, а також слідова доробка птиці, що відбігла, не знижує оцінку за підводку; -при відсутності підводки, в умовах коли птиця самостійно піднімається без просування собаки зі стійки до підходу ведучого(відсутні належні умови для надання ведучим відповідної команди собаці), експертна комісія може розцінити підводку в 6 балів.</p>	<p>10</p>	<p>Дуже стрімка (кидком) підводка по далеко причутій птиці (не дає можливості зробити влучний постріл) або надмірно повільна по птиці, що відбігає. Підводка з незначною затримкою, яка потребує повторної команди. Підводка з надмірною затримкою, яка потребує повторних команд. Підводка невпевнена, яка потребує наполегливих команд ведучого, але закінчується підйомом птиці. Підводка туга, з тривалою затримкою, що дає можливість птиці далеко відбігти.</p>	<p>1-2 2 3 4 5-6</p>

		Підводка дуже туга, яка потребує підштовхування.	7-9
		Підводка відсутня – бали не виставляються .	н/п

8. ТИПОВІСТЬ СТИЛЮ

Стиль ходу, стійки, потяжки і підводки є типовим для кожної породи лягавих собак.	15		
---	----	--	--

8.1. Типовість стилю ходу.

Легкий, енергійний, плавний,	5	Хід помірний з головою на рівні спини.	1	
1	2	3	4	
<p>стрімкий галоп, типовий для породи, з головою, піднятою на рівень холки і вище</p> <p>Примітка: для пойнтера характерним є високий плавний галоп; для англійського сетера – галоп, що стелиться, голову несе на рівні спини або вище; ірландський сетер скаче характерними товчками і голову несе на рівні спини або вище, шотландський сетер – важким галопом, континентальні лягаві у масі своїй мають короткий галоп (курц-галоп) з переходом на рись і голову несуть на рівні спини. Окремі лінії континентальних лягавих мають хід, який наближається до стилю острівних лягавих, що не може вважатись недоліком.</p>		Хід повільний з головою на рівні спини чи нижче.	1-2	
			Хід важким галопом, з переходами на рись, з головою на рівні спини чи нижче.	2-3
			Хід енергійний, але з низько опущеною головою.	3-4
			Хід рессю з переходами на крок з низько опущеною головою.	4-5

8.2. Типовість стилю стійки.

Усі стійкі напружені, виразні, типові для породи. Примітка: для англійського сетера типова лежача стійка, для ірландського та шотландського є допустимою, для інших порід лежача стійка є допустимою тільки при наскоках на дичину.	5	Стійка недостатньо напружена, з невисоко піднятою головою або недостатньо тверда (озирається на ведучого, помахує хвостом).	1-2
		Стійка в'яла, маловиразна, нетипова для породи.	2-3
		Стійка лежача, окрім англійського сетера; для ірландських та шотландських сетерів може бути зняти 1 бал на розсуд судді, для інших порід знімається 2 бали.	1-2
		Стійка флегматична, невиразна з опущеною головою.	3-4

8.3. Типовість стилю потяжки і підводки

<p>У більшості своїй потяжки і підводки пристрасні і яскраво виражені з високо піднятою головою в залежності від породи.</p> <p>Примітка: для англійського сетера характерними є припадаючі до землі потяжки. Відсутність потяжки не впливає ступень диплома, при відсутності подтяжки, Типовість стилю потяжки і підводки оцінюється по підводці.</p>	5	Потяжки і підводки пристрасні, виразні, але по зигзагоподібній лінії.	1
		Потяжки і підводки типові, але з невисоко піднятою головою (на рівні спини і нижче в залежності від породи).	1-2
		Потяжки і підводки недостатньо пристрасні, зигзагоподібні (по птиці, що не біжить і рівному вітрі).	2-3
		Потяжки і підводки в'ялі, слабо виражені, з частими зупинками і ковирянням на сліду.	3-4
		Потяжки і підводки з низько опущеною головою (слідові).	4
1	2	3	4
9. НАТАСКА			
Чітка, доцільна поведінка собаки з постійним контактом з ведучим.	20		
9.1. Постановка			
<p>Самостійна, доцільна робота собаки по всьому комплексу іспитів без зайвих команд ведучого і при повному контакті з ним. Собака не звертає уваги на не мисливських тварин, не робить стійок по дрібним не мисливським пташках. Собака самостійно без команди ведучого лягає (чи зупиняється) на місці після зльоту птиці і, що особливо важливо, після пострілу.</p>	10	Робота по дрібним не мисливським пташках (за кожний випадок). Те ж, але тричі – собака знімається з іспитів, як не підготовлений.	1
		Контакт з ведучим недостатній, потрібні повторні команди; собака при пострілі залишається на місці за командою ведучого.	2-3
		Переслідування зайця: до 3 хвл.(до 5 хвл.)	1-2
		Контакт з ведучим слабкий - потребується €, команд ведучого, який зловживає свистком.	3-4
		Собака працює «на себе»-контакт з ведучим слабкий	4-5
		Собака тримається невпевнено, не проявляє ініціативи і самостійності в процесі роботи, постійно озирається на ведучого.	4-6

		Собака не керована	7-9
		Собака під час роботи чи після пострілу допускає посов за птицею до 5 м.	2
		Теж саме до 10 м.	4
		При гоньбі птиці > 10 м або переслідування зайця > 5 хв собака знімається з іспитів	
9.2. Слухняність.			
Собака чітко виконує всі команди ведучого подані голосом свистком, жестом поблизу чи на відстані	10	Недостатньо чітко виконуються команди ведучого.	1-2
		Собака неохоче реагує на повторні команди	3-4
		Необхідні команди, у т.ч. «поряд», на повідку та без нього, «до мене», «лежати» тощо собака виконує погано, слабо реагує на свисток та жести ведучого (у залежності від того, якою мірою це заважає проведенню іспитів).	4-9
		Собака, який не реагує на команди ведучого, знімається з іспитів.	н/п

**Голова комісії собак
лягавих порід**

В.К. Грановський